

3 söndagen efter Trettondedagen

Tom Hardts postilla, tredje årgången

Predikotext: Matt. 8:14–17.

I Guds, Faderns + och Sonens och Den Helige Andes, namn. Amen.

Över denna söndags texter om botandet av hövitsmannens tjänare i Kapernaum och av S:t Petri svärmoder står rubriken och predikoämnet *"Jesu makt att skapa tro på jorden."* Denna formulering pekar på att redan evangelierna och inte först apostlarnas brev, inte först den senare kristna reflexionen, talar om tron, om trons avgörande, frälsande vikt, om tron som en Guds gåva och inte som ett mänskligt avgörande. Talet om tron för inte in ett stycke mänsklig subjektivitet, ett mått av inåtvänt psykologiserande, utan är en uppenbarelse av Guds utifrån inbrytande sanning, av verkligheten själv. Inte fromlande självupptagenhet utan nykter, biblisk realism ligger bakom vårt predikoämne. Därför prisar Jesus tron i dagens evangelium och ställer som dess motsats otron och otrons lön: *"mörkret därutanför; där skall vara gråt och tandagnisslan."* Om detta säger vi så sammanfattningsvis:

- I. tron är inte en människobetingad egenskap utan Guds gåva,
- II. tron är alltid tron på det frälsningstillsägande Ordet,
- III. tron är alltid tron på den ställföreträdande tillfyllestgörelsen.

I. Tron är inte en människobetingad egenskap utan Guds gåva.

Evangeliets tonvikt denna dag ligger i viss mån på Jesu ord: *"I Israel har jag icke hos någon funnit så stor tro",* och *"rikets barn skola bliva utkastade i mörkret därutanför."* Den fromma härstamningen, den traditionsmättade miljön, det som d.h. Skrift kallar *"kötter"* kan icke frambringa tron utan endast dess motsats otron, över alla anspråk på tron som naturgiven och människobetingad bryter d.h. Johannes Döparen staven med orden: *"Och menen icke att I kunnen säga vid eder själva: 'Vi hava ju Abraham till fader'; ty jag säger eder att Gud av dessa stenar kan uppväcka barn åt Abraham."* (Matt. 3:9)

På samma sätt rymmer stycket om S:t Petri svärmoder samma sanning. I S:t Lukas utförligare parallellversion av denna helbrägdagörelse finner vi nämligen, att hennes botande utbeds av hennes närmaste: *"de bådö honom för henne"* (Luk. 4:35) De bedjande måste framförallt ha innefattat svärsonen S:t Petrus, om vars tro vi läser: *"Kött och blod har icke uppenbarat detta för dig, utan min Fader, som är i himmelen."* (Matt. 16:17) Icke S:t Petri judiska härkomst, bevisbar genom den som i alla andra hem omsorgsfullt bevarade stamtavlan, utan Guds gåva ovanifrån har skänkt S:t Petrus tron, har gjort honom till en mäktig förebedjare. Så ställs vi på nytt inför den sanningen, att vår tro endast och allenast är en Guds gåva, aldrig en frukt av vårt bemödande, av vår karaktärsfasthet. Här gäller bara det ordet: *"Av nåden ären I frälsta genom tro – och det icke av eder själva, Guds gåva är det – icke av gärningar, för att ingen skall berömma sig."* (Ef. 2:8 f.)

II. Tron är alltid tron på det frälsningstillsägande Ordet.

Den tro, som Jesus i dag förhållig, har som föremål just det gudomliga Ordet såsom tilltal, såsom skänkande Guds gåva, såsom nedbrytande dödens makt. Tron är aldrig en allmän sinnesförfattning, en viss typ av andlighet, en aldrig så varm och genomträngande trosvisshet av det slag, som hörs i synagogor, moskéer och tempel över hela världen. Det är en *"tro"*, som kan vara nog så viss och säker och som kan elda till alla slags stordåd, till det grymmaste självplågeri, till heliga krig, till himlastormande visioner och upplevelser. I allt detta saknas dock den frälsande trons avgörande kännetecken, att omfatta det gudomliga Ordet, att förtrösta på tilltalet från Guds läppar.

Det är den tron, som hövitsmannen formulerar med ordet: *"Säg allenast ett ord, så bliver min tjänare frisk."* Det är den tron, som Jesus avser med orden: *"Gå, såsom du tror, så må det ske dig."* Detta Jesu ord om tron hör vi i biktstolens fråga och svar: *"Tror du, att min förlåtelse är Guds förlåtelse?"; "Ja"; "Ske dig, som du tror."* Den tro, som är den frälsande tron, och som verkar

undret, är endast och allenast den tro, som omfattar Guds direkta tilltal, som håller sig till tillsägelsen av Guds nåd och bistånd, som låter sig genomträngas, benådas och upprätthållas av Ordet. Det är detta Ord, som ljuder i evangeliet och predikotexten, och som betvingar inte bara sjukdom utan också onda andar, och som så visar sig vara just evangelium, slutet för döden och djävulen, häroldsropet om Guds återvunna herradöme över den i synden sjunkna skapelsen.

III. Tron är alltid tron på den ställföreträdande tillfyllestgörelsen.

När tron omfattar Ordet, bärs av Ordet, frälsas av Ordet, är detta Ord aldrig ett naket maktord, en nyckfull, gudomlig viljeyttring, något från Guds människoblivande och återlösning skilt och oberoende. Predikotexten, som är evangeliets fortsättning, rymmer i sina slutord denna avgörande sanning: *"alla som voro sjuka, botade han, för att det skulle fullbordas; som var sagt genom profeten Esaias, när han sade: 'Han tog på sig våra sjukheter, och våra sjukdomar bar han.'"* När sjukdomen viker från hövitsman-

nens tjänare, när febern lämnar S:t Petri svärmoder, när de sjuka och besatta botas samma afton, sker det förvisso genom Jesu *"blotta ord"*, genom det Ord, som tron vilar vid, men genom just Jesu Ord, genom Ordet från honom, som i sin person bär och borttager alla syndafallets följder, som i sin heliga lekamen förtrampar förbannelsen över Adam, vår förbannelse.

Den förtröstan på Jesu ord, som hövitsmannen visar, har sin djupaste grund just här. I S:t Lukas' återigen utförligare parallelltext säger judarna om honom: *"han har vårt folk kärt, och det är han som har byggt synagogan åt oss."* (Luk. 7:5) Som synagogans byggherre, som de heliga skrifternas åhörare har hövitsmannen väl känt Jesajas ord om den ställföreträdande tillfyllestgörelsen, om *"satisfactio vicaria"*, om att *"det var våra sjukheter han bar, våra smärtor, dem lade han på sig."* (Jes. 53:4) Förtröstan på Jesu Ord vilar därför på förtröstan på Jesu försoning, Jesu tillfyllestgörelse. Just den heliga *"satisfactio vicaria"* fyller Jesu Ord med kraft, gör vår predikan mäktig och frälsande för var och en, som i tron tar emot dess gåva.

Amen.